

Kolláth György

Kordondöntők kora és kára

Február 2-án a Fidesz-frakció fele ledöntötte azt a kordont, amely „műveleti terület” vagy „biztonsági zóna” fedőnév alatt 2006. október vége óta a parlament előtti teret elzárja a tüntetők elől. A korai híradások úgy szóltak, hogy ugyanezt ugyanannyiszor ismét megteszi az – Orbán Viktor bon mot-ja szerinti - „munkástagozat”, ahányszor azt esetleg a hatóságok visszaállítanák. Utóbbi feltétel be is következett, de újabb kordondöntő elődöntő egyelőre nem történt. Rövidesen látható: okkal. Habár a hivatkozás kezdettől fogva az ún. polgári engedetlenség, s vele kapcsolatban az alkotmány és az alapjogok visszaállítása volt, mindez két nap alatt kiüresedett, kétkapura való reklamációra szelídült. Az egyik oldal a kormány intézkedését élesztgette, piszkálgatta, a másik a pontosan néven nem nevezett, ámde tudatos jogsértés jelenlegi és távlatos következményeit boncolgatta. A kommentálók közül a jobboldaliak hozták a (leg)rosszabb formájukat. Volt, aki a történelemben mindössze tevőleges véleménnyilvánítást látott. Más kizárta volna, hogy ez jogi eset, szerinte pusztán erkölcsi, méghozzá magasabb erkölcsi kategória az, ami megesett. Volt, aki egyszerűen csak elmondta a törvénybe foglalt, világos, félreérthetetlen szabályok ellenkezőjét, becsapva a riportert és a rádió-hallgatót. Akadt, aki a hibák sorrendiségében vélte felfedezni a mentő körülményt, mondván, hogy mivel jogsértő a „műveleti területté” nyilvánítás, csak jogszerű lehet az ellene való fellépés. Sőt, a bontással kapcsolatos rendőri passzivitás azt jelenti és eredményezi, hogy nincsen mód utóbb szankcionálni az elkövetőket. Azokat, akik - többek szerint – vagy csupán szabálysértést, vagy még azt sem követek el, márpedig akkor szabálysértés esetén szóba se kerülhet a tettenérés, és egy esetleges őrizetbe vétel sem. A széles értelemben vett rendvédelem közhatóságainak, egymással egyeztetve sem sikerült egzakt módon tisztázni: egyáltalán milyen deliktum alapján indulhatna eljárás. Startolni képtelenek, nem helyre tenni a dolgot, s megelőzni a következőt!

Írásom jogi köd-osztatásra vállalkozik, melyhez a híradások információin felül az alkotmány és két törvény normaszövegét veszem alapul. Tudván, és bízást abban, hogy egy /sebezhető!/? jogállamban a törvény úgy kötelező, ahogy le van írva, nem pedig úgy, ahogy fundamentalista párt-megmondók csürni-csavarni próbálják.

Álláspontom szerint, ha igaz, hogy a frakció zöme X, Y, és Z kezdeményezésére, együtt határozta el a kordon mindenkori, szervezett és következetes lebontását, és e célból gyülekeztek, rendezvényt tartottak a Kossuth-téren, akkor ezzel bűncselekmény és szabálysértés is megvalósult. A Btk. 324. § szerint: aki idegen vagyontárgy...megrongálásával kárt okoz, rongálást követ le. Vétség címén felel, és egy évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka vagy pénzbüntetés jár azért, ha a) a rongálás kisebb kárt okoz, b) a szabálysértési értékhatárt meg nem haladó kárt okozó rongálást bünszövetségben követik el. Btk. 137. § 7. alpont: bünszövetség akkor létesül, ha két vagy több személy bűncselekményeket szervezeten követ el, vagy ebben megállapodik, és legalább egy bűncselekmény elkövetését megkísérlik, de nem jön létre bűnszervezet. / A bűnszervezet fogalma egészen súlyos Btk-beli alakzat, itt nyilvánvalóan nem alkalmazható./

A Legfelsőbb Bíróság IV. számú Büntető Elvi Döntése másfél oldalon kifejti: mik a bünszövetség tartalmi kritériumai. Kivonatok: ez a szövetség akár ugyanolyan (!), akár különböző jellegű bűncselekmények szervezett elkövetésében való előzetes megállapodást feltételez, ha ennek alapján legalább egy bűncselekmény minimum a kísérlet szakaszába lép. Persze, itt csak szándékos bűncselekmények jöhetnek szóba, viszont a megállapodás lehet szóbeli vagy akár hallgatóságos is. Elég hozzá a ráutaló magatartás, ha egyértelmű a következetesség, a tervszerűség és az akarategyezőség. Esetünkben: megvalósult a bűnszervezeti ismérv, ha (!) a megállapodás arra szólt, hogy ugyanazt a jogsértő lebontást többször is megteszik. És ez itt nem elvi, hanem konkrét bizonyítási kérdés. A rongálás a dolog állagának olyan károsítása, amelynek következtében a vagyontárgy értéke csökken, elegendő, ha a vagyontárgy esztétikai sérülést szenved csupán. Ilyenkor a kár a dolog eredeti állapotban való helyreállításának költsége (nem viccből teszem még hozzá... Ft.+áfa).

A szabálysértési törvény 152. § szerinti „Gyülekezési joggal visszaélés” is megvalósult, hiszen ehhez a rendezvényhez is előzetes rendőrhatalósági bejelentés tartozott volna, ami elmaradt. Ilyenkor a szabálysértés tettese az összejövetel szervezője és tartója, lehetséges bűnsegéde minden szándékerősítő jelenlévő. Ez volna az a morális, törvényt rontó-megkerülő természetjog, amire a jobboldal teoretikusan hivatkozik? Agyrém! Hamis magyarázat volt közszolgálati (!) rádióműsorban,

hogy itt szabálysértés sem igazán lehetett, de ha mégis lett volna, akkor sincs a törvényben „tettenérés”, és nincs mód szabálysértési őrizetbe vételre sem. Becsapós duma ez, gondoljunk csak a helyszíni bírságotlásra, mely tettenérésre épül, és az elzárással is büntethető deliktumok elkövetői bizony őrizetbe is vehetők. Justizmord-értékű népbútítás az, hogy mert a rendőr nem tudott vagy nem mert fellépni, el sem követte senki sem a jogsértést?! Sose kéne nyomozni bűnügyben, ha így volna: a sikerrel meglépett tettes büntetlen maradna. Abszurd érvelés, hogy miután a műveleti területté nyilvánítás „alkotmányosan aggályos”, ezért annak önkényes lebontása csakis jogszerű lehet. Tessék ezt a logikát beadni annak, aki tiltott helyen parkol, s ezért, retorzióként a nullára amortizálják a kocsiját. Hajmeresztő érvelés, hogy „tevőleges szabad vélemény” egy szabálysértés, vagy pláne egy szövetségbeli bűnügy. Szólásszabadság volna, ha leköpik a „vasfüggönyt”, avagy károkozás nélkül belerúgnak az aranylábak. Slussz.

A kormány is sumákol(t). Évtizedes alkotmánybeli tétel, 35. § (4) bekezdés: „A Kormány – jogszabály kivételével – az alárendelt szervek által hozott minden olyan határozatot vagy intézkedést megsemmisít, illetőleg megváltoztat, amely törvénybe ütközik.” Hazánk alkotmányos kultúráját minden politikai oldalon jól (?) jellemezi, hogy senki nem tud ezzel érvelni és élni. Pedig csupán két kérdés van: a BRFK intézkedése ütközik-e a gyülekezési és a rendőrségi törvénybe? Eléggé nyilvánvalóan igen! A másik: mire várnak, tapsra? Nem lesz.

A szerző alkotmányjogász, ügyvéd